TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2024. gada 22. februārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Maksājumu pakalpojumi iekšējā tirgū – Direktīva (ES) 2015/2366 – 4. panta 3. un 5. punkts – Maksājumu pakalpojums vai darījums – Direktīva 2009/110/EK – 2. panta 2. punkts – Elektroniskās naudas emitēšana – Maksājumu iestādes rīcībā esošie klientu naudas līdzekļi bez konkrēta maksājuma uzdevuma – Kvalifikācija

Lietā C-661/22

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas* (Lietuvas Augstākā administratīvā tiesa) iesniegusi ar 2022. gada 19. oktobra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2022. gada 20. oktobrī, tiesvedībā

"ABC Projektai" UAB, iepriekš *"Bruc Bond" UAB*,

pret

Lietuvos bankas,

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs J. Regans [*E. Regan*], tiesneši Z. Čehi [*Z. Csehi*] (referents), M. Ilešičs [*M. Ilešič*], I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*] un D. Gracijs [*D. Gratsias*],

ģenerāladvokāts: M. Kamposs Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– *"ABC Projektai" UAB*; iepriekš *"Bruc Bond" UAB*, vārdā – *J. Jarusevičius*, *advokatas*, un *P. Grendelis*,

– Lietuvas valdības vārdā – *V. Kazlauskaitė-Švenčionienė* un *E. Kurelaitytė*, pārstāves,

– Čehijas Republikas valdības vārdā – *J. Očková*, *M. Smolek* un *J. Vláčil*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – lietuviešu.

– Vācijas valdības vārdā – *J. Möller* un *A. Hoesch*, pārstāvji,

– Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,

– Eiropas Komisijas vārdā – *C. Auvret*, *S. L. Kalėda*, *A. Steiblytė* un *H. Tserepa-Lacombe*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2023. gada 5. oktobra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/2366 (2015. gada 25. novembris) par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 2002/65/EK, 2009/110/EK un 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010 un atceļ Direktīvu 2007/64/EK (OV 2015, L 337, 35. lpp.), 4. panta 3. un 5. punktu, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/110/EK (2009. gada 16. septembris) par elektroniskās naudas iestāžu darbības sākšanu, veikšanu un konsultatīvu uzraudzību, par grozījumiem Direktīvā 2005/60/EK un Direktīvā 2006/48/EK un par Direktīvas 2000/46/EK atcelšanu (OV 2009, L 267, 7. lpp.) 2. panta 2. punktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp "*ABC Projektai" UAB*, iepriekš – "*Bruc Bond" UAB*, un *Lietuvos bankas* (Lietuvas Banka) par *ABC Projektai* iepriekš piešķirtās maksājumu iestādes licences atsaukšanu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2009/110

3 Atbilstoši Direktīvas 2009/110 7. apsvērumam:

"Ir lietderīgi ieviest skaidru elektroniskās naudas definīciju, lai padarītu to tehniski neitrālu. Šai definīcijai būtu jāaptver visas situācijas, kurās maksājumu pakalpojuma sniedzējs emitē iepriekš apmaksātu uzglabātu vērtību apmaiņā pret naudas līdzekļiem, ko var izmantot maksāšanai, jo trešās personas tos pieņem kā maksājumu."

4 Direktīvas 2009/110 1. panta 1. punktā ir noteikts:

"Šī direktīva paredz noteikumus elektroniskās naudas emitēšanai, un šajā nolūkā dalībvalstis atzīst šādas elektroniskās naudas emitentu kategorijas:

a) kredītiestādes, kā tās definētas [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīvas 2006/48/EK [(2006. gada 14. jūnijs) par kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu (OV 2006, L 177, 1. lpp.)] 4. panta 1. punktā [..];

b) elektroniskās naudas iestādes saskaņā ar šīs direktīvas 2. panta 1. punktu, [..];

c) pasta žiro norēķinu iestādes [..];

d) Eiropas Centrālā banka un valstu centrālās bankas [..];

e) dalībvalstis vai to reģionālās vai vietējās iestādes [..].”

5 Direktīvas 2009/110 2. pantā “Definīcijas” ir noteikts:

“Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

1) “elektroniskās naudas iestāde” ir juridiska persona, kurai saskaņā ar II sadaļu ir piešķirta atļauja emitēt elektronisko naudu;

2) “elektroniskā nauda” ir elektroniski, tostarp magnētiski, uzglabāta monetāra vērtība, kura ir prasījums pret emitentu un kuru emitē, saņemot naudas līdzekļus, ar mērķi veikt maksājuma darījumus, kā definēts [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīvas 2007/64/EK [(2007. gada 13. novembris) par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 97/7/EK, 2002/65/EK, 2005/60/EK un 2006/48/EK un atceļ Direktīvu 97/5/EK (OV 2007, L 319, 1. lpp.),] 4. panta 5. punktā, un kuru pieņem fiziska vai juridiska persona, kas nav elektroniskās naudas emitents;

[..].”

6 Saskaņā ar Direktīvas 2009/110 10. pantu “Aizliegums emitēt elektronisko naudu”:

“Neskarot 18. pantu, dalībvalstis aizliedz elektronisko naudu emitēt fiziskām vai juridiskām personām, kuras nav elektroniskās naudas emitenti.”

Direktīva 2013/36/ES

7 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/36/ES (2013. gada 26. jūnijs) par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK (OV 2013, L 176, 338. lpp.), 9. panta “Aizliegums personām vai uzņēmumiem, kas nav kredītiestādes, no sabiedrības pieņemt noguldījumus vai citus atmaksājamus līdzekļus” 1. punktā ir paredzēts:

“Personām vai uzņēmumiem, kas nav kredītiestādes, dalībvalstis liedz pieņemt noguldījumus vai citus atmaksājamus līdzekļus no sabiedrības.”

Direktīva 2015/2366

8 Direktīvas 2015/2366 1. panta "Priekšmets" 1. punktā ir noteikts:

"Ar šo direktīvu paredz noteikumus, saskaņā ar kuriem dalībvalstis izšķir šādas maksājumu pakalpojumu sniedzēju kategorijas:

[..]

b) elektroniskās naudas iestādes, kā definēts Direktīvas 2009/110/EK 2. panta 1. punktā, tostarp saskaņā ar minētās direktīvas 8. pantu un valsts tiesību aktiem, minēto iestāžu filiāles, ja šādas filiāles atrodas [Eiropas] Savienībā un to galvenie biroji atrodas ārpus Savienības, un vienīgi tiktāl, ciktāl minēto filiāļu sniegtie maksājumu pakalpojumi ir saistīti ar elektroniskās naudas emitēšanu;

[..]

d) maksājumu iestādes;

[..]."

9 Direktīvas 2015/2366 4. panta "Definīcijas" 3., 4., 5., 12. un 23. punktā ir paredzēts:

"Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

[..]

3) "maksājumu pakalpojums" ir kāds no I pielikumā izklāstītajiem darījumdarbības veidiem;

4) "maksājumu iestāde" ir juridiska persona, kurai saskaņā ar 11. pantu piešķirta atļauja sniegt un izpildīt maksājumu pakalpojumus visā Savienībā;

5) "maksājumu darījums" ir maksātāja vai maksātāja vārdā iniciēta vai maksājuma saņēmēja iniciēta naudas līdzekļu nodošanas, pārskaitīšanas vai izņemšanas darbība neatkarīgi no maksātāja un maksājuma saņēmēja attiecību pamatā esošajiem pienākumiem;

[..]

12) maksājumu konts ir tāds konts uz viena vai vairāku maksājumu pakalpojumu lietotāju vārda, ko izmanto maksājumu darījumu izpildei;

[..]

23) "tiešā debeta maksājums" ir maksājuma pakalpojums no maksātāja maksājumu konta, ja maksājuma darījumu ierosina maksājuma saņēmējs, pamatojoties uz maksātāja piekrišanu maksājuma saņēmējam, maksājuma saņēmēja pakalpojumu sniedzējam vai maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējam".

10 Šīs direktīvas 10. pants "Nodrošinājuma prasības" ir formulēts šādi:

"1. Dalībvalstis vai kompetentās iestādes izvirza prasību, ka maksājumu iestādei, kas sniedz maksājumu pakalpojumus, kas minēti I pielikuma 1.–6. punktā, jāaizsargā visi naudas līdzekļi, kas saņemti no maksājumu pakalpojumu lietotājiem vai saņemti no cita maksājumu pakalpojumu sniedzēja, lai izpildītu maksājumu darījumus, kādā no turpmāk minētajiem veidiem:

a) naudas līdzekļus nevienu brīdi nesajauc kopā ar citu fizisku vai juridisku personu naudas līdzekļiem, kas nav maksājumu pakalpojumu lietotāji, kā vārdā naudas līdzekļi tiek glabāti, un, ja nākamās darbdienas beigās, kura seko dienai, kad naudas līdzekļi saņemti, tos joprojām glabā maksājumu iestāde, kas tos vēl nav nogādājusi maksājuma saņēmējam, nedz nosūtījusi citam maksājumu pakalpojumu sniedzējam, tos novieto atsevišķā kontā kredītiestādē vai iegulda drošos, likvīdos, zema riska aktīvos, kā tos definējušas piederības dalībvalsts kompetentās iestādes; un tos novieto atsevišķi atbilstīgi valsts tiesību aktiem maksājumu pakalpojumu lietotāju interesēs, aizsargājot pret citu maksājumu iestādes kreditoru prasījumiem, jo īpaši maksātnespējas gadījumā;

b) naudas līdzekļus nodrošina ar apdrošināšanas polisi vai kādu citu salīdzināmu garantiju, ko izsniedzis tāds apdrošināšanas uzņēmums vai kredītiestāde, kas nepieder tai pašai grupai, kam pieder pati maksājumu iestāde, par tādu pašu summu, kādu nošķirtu apdrošināšanas polises vai citas salīdzināmas garantijas neesamības gadījumā; attiecīgā summa izmaksājama gadījumā, ja maksājumu iestāde nespēj pildīt savas finanšu saistības.

2. Ja maksājumu iestādei izvirza prasību nodrošināt naudas līdzekļus saskaņā ar 1. punktu un daļu no šajā punktā minētajiem naudas līdzekļiem izmanto turpmākiem maksājumu darījumiem un atlikumu izmanto pakalpojumiem, kas nav maksājumu pakalpojumi, uz šo naudas līdzekļu daļu, kas saņemta maksājumu darījumu veikšanai nākotnē, arī attiecas 1. punktā noteiktās prasības. Ja šī daļa svārstās vai nav iepriekš zināma, dalībvalstis ļauj maksājumu iestādēm piemērot šo punktu reprezentatīvai daļai, ko uzskata par tādu, kas izmantojama maksājumu pakalpojumiem, ja kompetentās iestādes uzskata, ka šādu reprezentatīvu daļu var ticami aplēst, pamatojoties uz darījumu vēsturiskiem datiem."

11 Direktīvas 2015/2366 11. panta "Atļaujas piešķiršana" 1. punktā ir paredzēts:

"Dalībvalstis prasa, lai tie uzņēmumi, kas nav 1. panta 1. punkta a), b), c), e) un f) apakšpunktā minētie un kas nav fiziskas vai juridiskas personas, kuras izmanto atbrīvojumu atbilstīgi 32. vai 33. pantam, un kas plāno sniegt maksājumu pakalpojumus, pirms maksājumu pakalpojumu sniegšanas sākuma iegūst atļauju būt par maksājumu iestādēm. [..]"

12 Minētās direktīvas 18. panta "Darbības" 1.–5. punktā ir paredzēts:

"1. Papildus maksājumu pakalpojumu sniegšanai maksājumu iestādes ir tiesīgas veikt šādas darbības:

a) darbības pakalpojumu un ar tiem cieši saistītu palīgpakalpojumu sniegšana, piemēram, maksājumu darījumu izpildes nodrošināšana, ārvalstu valūtas maiņas pakalpojumi, glabāšana, kā arī datu uzglabāšana un apstrāde;

b) maksājumu sistēmu ekspluatācija, neskarot 35. pantu;

c) darījumdarbība, kas nav maksājumu pakalpojumu sniegšana, ņemot vērā piemērojamos Savienības un valsts tiesību aktus.

2. Ja maksājumu iestādes sniedz vienu vai vairākus maksājumu pakalpojumus, tās var turēt tikai maksājumu kontus, ko izmanto vienīgi maksājumu darījumiem.

3. Jebkādi naudas līdzekļi, ko maksājumu iestādes saņem no maksājumu pakalpojumu lietotājiem nolūkā sniegt maksājumu pakalpojumus, nav noguldījumi vai citi atmaksājamie naudas līdzekļi Direktīvas 2013/36/ES 9. panta nozīmē vai elektroniskā nauda, kā definēts Direktīvas 2009/110/EK 2. panta 2. punktā.

4. Maksājumu iestādes var piešķirt ar maksājumu pakalpojumiem saistītus kredītus, kā minēts I pielikuma 4. vai 5. punktā, tikai tad, ja ir ievēroti visi šie nosacījumi:

a) kredīts ir palīgdarbība, un to piešķir vienīgi saistībā ar maksājumu darījuma izpildi;

b) neatkarīgi no valsts noteikumiem par kredītu sniegšanu, izmantojot kredītkartes, saistībā ar maksājumu piešķirtais un saskaņā ar 11. panta 9. punktu un 28. pantu izsniegtais kredīts ir atmaksājams īsā laikposmā, kas nekādā gadījumā nav ilgāks par 12 mēnešiem;

c) šādu kredītu nepiešķir no naudas līdzekļiem, kas saņemti vai tiek turēti maksājumu darījumu izpildes nolūkā;

d) lai atbilstu uzraudzības iestāžu prasībām, maksājumu iestādes pašu kapitāls jebkurā laikā ir atbilstīgs piešķirtā kredīta kopējai summai.

5. Maksājumu iestādes nevar pieņemt noguldījumus vai citus atmaksājamus naudas līdzekļus Direktīvas 2013/36/ES 9. panta nozīmē."

13 Direktīvas 2015/2366 78. pants "Maksājuma uzdevumu saņemšana" ir formulēts šādi:

"1. Dalībvalstis nodrošina, lai saņemšanas brīdis būtu tas, kad maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējs saņem maksājuma uzdevumu.

Maksātāja kontu nedebetē, pirms nav saņemts maksājuma uzdevums. Ja saņemšanas brīdis neiekrīt maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzēja darbdienā, maksājuma uzdevumu uzskata par saņemtu nākamajā darbdienā. Maksājumu pakalpojumu sniedzējs vēlāko saņemšanas termiņu var noteikt darbdienas beigās, un visus pēc tam saņemtus maksājuma uzdevumus uzskata par saņemtiem nākamajā darbdienā.

2. Ja maksājumu pakalpojumu lietotājs, kas iniciē maksājuma uzdevumu, vienojas ar maksājumu pakalpojumu sniedzēju, ka maksājuma uzdevuma izpilde sākas konkrētā dienā vai konkrēta termiņa beigās, vai dienā, kad maksātājs maksājumu pakalpojumu sniedzēja rīcībā ir nodevis naudas līdzekļus, par maksājuma uzdevuma saņemšanas brīdi 83. panta piemērošanas nolūkos uzskata dienu, par ko ir panākta vienošanās. Ja pielīgtais datums nav maksājumu pakalpojumu sniedzēja darbdiena, maksājuma uzdevumu uzskata par saņemtu nākamajā darbdienā."

14 Šīs direktīvas 83. panta "Maksājumu darījumi ar pārskaitījumu maksājumu kontā" 1. punktā ir paredzēts:

"Dalībvalstis pieprasa maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējam nodrošināt, ka pēc saņemšanas brīža, kā minēts 78. pantā, līdz nākamās darbdienas beigām maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzēja kontā tiktu kreditēta maksājumu darījuma summa. Minēto termiņu var pagarināt vēl par vienu darbdienu tādiem maksājumu darījumiem, kas iniciēti, izmantojot papīra dokumentus."

15 Minētās direktīvas 87. panta "Valutēšanas diena un naudas līdzekļu pieejamība" 1. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis nodrošina, lai maksājuma saņēmēja maksājumu konta kreditēšanas valutēšanas diena nebūtu vēlāka par to darbdienu, kad maksājumu darījuma summa ir kreditēta maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzēja kontā."

16 Direktīvas 2015/2366 I pielikumā "[4. panta 3. punktā norādītie] [m]aksājumu pakalpojumi" ir ietverts to darbību saraksts, kuras tiek uzskatītas par šādām darbībām:

"1. Pakalpojumi, kas ļauj ieskaitīt skaidru naudu maksājumu kontā, kā arī visas operācijas, kas vajadzīgas, lai maksājumu kontu varētu izmantot.

2. Pakalpojumi, kas ļauj ieskaitīt skaidru naudu maksājumu kontā, kā arī visas operācijas, kas vajadzīgas, lai maksājumu kontu varētu izmantot.

3. Maksājumu darījumu izpilde, tostarp naudas līdzekļu pārskaitījumi lietotāja maksājumu pakalpojumu sniedzēja vai cita maksājumu pakalpojumu sniedzēja atvērtā maksājumu kontā:

a) tieša debeta maksājumu, tostarp vienreizēju tieša debeta maksājumu, izpilde;

b) maksājumu darījumu izpilde ar maksājumu kartēm vai līdzīgām ierīcēm;

c) kredīta pārvedumu, tostarp regulāru maksājumu uzdevumu, izpilde.

4. Maksājumu darījumu izpilde, ja uz naudas līdzekļiem attiecas maksājumu pakalpojumu lietotāja kredītlīnija:

a) tieša debeta maksājumu, tostarp vienreizēju tieša debeta maksājumu, izpilde;

b) maksājumu darījumu izpilde ar maksājumu kartēm vai līdzīgām ierīcēm;

c) kredīta pārvedumu, tostarp regulāru maksājumu uzdevumu, izpilde.

5. Maksājumu instrumentu izdošana un/vai maksājumu darījumu pieņemšana.

6. Bezkonta naudas pārvedumi.

7. Maksājumu iniciēšanas pakalpojumi.

8. Konta informācijas pakalpojumi."

Lietuvas tiesības

17 Direktīva 2015/2366 tika transponēta Lietuvas tiesībās ar *Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymas* (Lietuvas Republikas Maksājumu likums), kurā grozījumi izdarīti ar 2018. gada 17. aprīļa likumu Nr. XIII-1092 (*TAR*, 2018, Nr. 2018-6727) (turpmāk tekstā – "Maksājumu likums") un *Lietuvos Respublikos mokėjimo įstaigų įstatymas* (Lietuvas Republikas Maksājumu iestāžu likums), kurā grozījumi izdarīti ar 2018. gada 17. aprīļa Likumu Nr. XI-549 (*TAR*, 2018, Nr. 2018-6729).

18 Maksājumu likuma 46. panta 1. punktā ir noteikts, ka maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējs nodrošina, ka pēc maksājuma uzdevuma saņemšanas Lietuvā veikta maksājumu darījuma summu euro uz citu dalībvalsti kreditē maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzēja kontā līdz nākamās darbdienas beigām, izņemot šā panta 3. punktā paredzēto gadījumu. Šo termiņu var pagarināt vēl par vienu darbdienu tādiem maksājumu darījumiem, kas iniciēti, izmantojot papīra dokumentus.

19 Direktīva 2009/110 Lietuvas tiesībās ir transponēta ar *Lietuvos Respublikos elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymas* (Lietuvas Republikas Likums par elektronisko naudu un elektroniskās naudas iestādēm), redakcijā, kas piemērojama pamatlietas faktiem un kas stājās spēkā 2018. gada 1. augustā (*TAR*, 2018, Nr. 2018-6730).

20 Šī likuma 5. pantā fiziskām un juridiskām personām, kas nav elektroniskās naudas emitenti, ir aizliegts emitēt elektronisko naudu.

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

21 *ABC Projektai*, kas ir *Bruc Bond* tiesību pārņēmēja, 2016. gada 13. oktobrī no *Lietuvos bankas* (Lietuvas Banka) saņēma licenci, kas to pilnvaroja sniegt maksājumu pakalpojumus.

22 Tai bija atļauts sniegt šādus maksājumu pakalpojumus: maksājumu darījumus, tostarp naudas līdzekļu pārskaitījumus maksājumu kontā pie maksājumu pakalpojumu lietotāja maksājumu pakalpojumu sniedzēja vai pie cita maksājumu pakalpojumu sniedzēja; tiešā debeta maksājumus, tostarp vienreizējus tiešā debeta maksājumus; maksājumu darījumus, izmantojot maksājumu karti vai līdzīgu ierīci un/vai pārskaitījumus, tostarp regulāra maksājuma rīkojumus un naudas pārskaitījumus.

23 2020. gada 16. aprīlī Lietuvas Banka atsauca šo licenci, norādot desmit iemeslus, no kuriem tikai uz vienu attiecas šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, proti, to, ka *ABC Projektai* ir emitējusi elektronisko naudu, lai gan tai nav šādas naudas emitenta statusa, tādējādi pārkāpjot Lietuvas Republikas Likuma par elektronisko naudu un elektroniskās naudas iestādēm, redakcijā, kas piemērojama pamatlietas faktiem, 5. pantu.

24 Lietuvas Banka norāda, ka *ABC Projektai* bija paturējusi klientu līdzekļus ilgāk, nekā tas bija vajadzīgs maksājumu darījumu veikšanai. Tā uzskatīja, ka tas, ka no klientiem saņemtie naudas līdzekļi ir kreditēti kontos maksājumiem, kas saņemti bez konkrēta nolūka, un tiek paturēti vairākas dienas vai dažkārt vairākus mēnešus, nepārskaitot līdzekļus uz šo maksājumu saņēmēju kontiem, faktiski ir elektroniskās naudas emitēšana.

25 Šajā ziņā Lietuvas Banka balstījās uz *Lietuvos banko Priežiūros tarnybos pozicija dėl mokėjimo sąskaitose laikomų lėšų* (Lietuvas Bankas Uzraudzības padomes nostāja par maksājumu kontos turētajiem līdzekļiem), kas apstiprināta ar *Lietuvos banko Priežiūros tarnybos direktoriaus 2016 m. vasario 29 d. sprendimas Nr. 241-53* (Lietuvas bankas Uzraudzības padomes direktora 2016. gada 29. februāra lēmums Nr. 241-53). No šīs nostājas, kas, kā norāda Lietuvas Banka, ir pieņemta, apspriežoties ar Eiropas Komisiju, izriet, ka maksājumu iestāde var saņemt naudas līdzekļus tajā atvērtā maksājumu kontā tikai tad, ja tiem ir pievienots maksājuma uzdevums, kas jāizpilda Maksājumu likumā noteiktajos termiņos, un ka maksājumu iestādei ir jāveic pietiekami pasākumi, lai nodrošinātu, ka trešo personu klienta maksājumu kontā ieskaitītie līdzekļi netiek turēti ilgāk par laikposmu, kas nepieciešams maksājumu veikšanai. Gadījumā, ja šīs prasības netiktu ievērotas, līdzekļi maksājumu iestādes maksājumu kontā ir jāuzskata par noguldījumiem, citiem atmaksājamiem līdzekļiem vai elektronisko naudu.

26 *ABC Projektai* lēmumu, ar ko tai ir atsaukta maksājumu iestādes licence, pārsūdzēja *Vilniaus apygardos administracinis teismas* (Viļņas Administratīvā apgabaltiesa, Lietuva). Tā kā šī tiesa prasību noraidīja, *ABC Projektai* iesniedza kasācijas sūdzību *Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas* (Lietuvas Augstākā administratīvā tiesa), kas ir iesniedzējtiesa.

27 *ABC Projektai* apgalvo, ka pirmās instances tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, interpretējot elektroniskās naudas emitēšanas nosacījumus, un ka tādējādi šī tiesa neesot ņēmusi vērā atziņas, kas izriet no 2019. gada 16. janvāra sprieduma *Paysera LT* (C-389/17, EU:C:2019:25). No šī sprieduma izrietot, ka, ja maksājumu pakalpojumu nesniedz elektroniskās naudas iestāde un ja tā sniegšanas mērķis nav ne elektronisko pakalpojumu emitēšana, ne to nominālvērtības atlīdzināšana, šo maksājumu pakalpojumu nevar uzskatīt par darbību, kas saistīta ar elektroniskās naudas emitēšanu.

28 Iesniedzējtiesa norāda, ka no minētā sprieduma 29. punkta izriet, ka elektroniskās naudas emitēšana nav "spontāna" darbība un, gluži pretēji, tā tiek veikta ar mērķi atmaksāt elektroniskās naudas nominālvērtību. Taču šajā lietā *ABC Projektai* mērķis neesot bijis emitēt elektronisko naudu. Tomēr, tā kā daži klienti nebija norādījuši maksājumu, ko tie vēlas veikt, galamērķi, šo maksājumu veikšanai nepieciešamos līdzekļus tā paturēja ilgāk par laiku, kas nepieciešams maksājumu darījumu izpildei, un tie tika atmaksāti klientiem tikai pēc kāda laika.

29 Šī tiesa precizē, ka Tiesa minētajā spriedumā ir lēmusi par to, vai elektronisko pakalpojumu iestādes sniegti maksājumu pakalpojumi ir jāuzskata par pakalpojumiem, kas saistīti ar elektroniskās naudas emitēšanu, tomēr tā nav izvērtējusi, ar ko maksājumu iestāžu darbības atšķiras no elektroniskās naudas iestāžu darbībām.

30 Šādos apstākļos *Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas* (Lietuvas Augstākā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai tādos apstākļos kā pamatlietā, kad maksājumu iestāde pieņem naudas līdzekļus bez konkrēta maksājuma rīkojuma, lai tos pārskaitītu tajā pašā vai nākamajā darbdienā, un naudas līdzekļi maksājumu iestādes kontā, kas paredzēts maksājumu darījumu veikšanai, paliek ilgāk par tiesību aktos noteiktajiem maksājumu pakalpojuma izpildes termiņiem, maksājumu iestādes darbības ir uzskatāmas par:

a) daļu no maksājumu iestādes veiktā maksājumu pakalpojuma vai maksājumu darījuma Direktīvas 2015/2366 4. panta 3. un 5. punkta izpratnē; vai

b) elektroniskās naudas emisiju [..] Direktīvas 2009/110 [..] 2. panta 2. punkta izpratnē?"

Par prejudiciālo jautājumu

31 Ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2015/2366 4. panta 3. punkts un Direktīvas 2009/110 2. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka maksājumu iestādes darbība, kas izpaužas kā naudas līdzekļu saņemšana no maksājumu pakalpojuma lietotāja, kurš šiem līdzekļiem nekavējoties nepievieno maksājuma uzdevumu un tādējādi tie paliek pieejami maksājumu kontā – Direktīvas 2015/2366 4. panta 12. punkta izpratnē –, kuru pārvalda šī iestāde, ir šīs maksājumu iestādes sniegts maksājumu pakalpojums Direktīvas 2015/2366 4. panta 3. punkta izpratnē vai elektroniskās naudas emitēšana Direktīvas 2009/110 2. panta 2. punkta izpratnē.

32 Direktīvas 2015/2366 4. panta 3. punktā jēdziens "maksājumu pakalpojums" ir definēts kā viena vai vairākas šīs direktīvas I pielikumā minētās darbības, kas veiktas kā komercdarbības. Saskaņā ar šo pielikumu šīs darbības tostarp ietver pakalpojumus, kas ļauj ieskaitīt skaidru naudu maksājumu kontā un izņemt to, kā arī visas operācijas, kas nepieciešamas maksājumu konta pārvaldībai, maksājumu darījumu izpildi, tostarp maksājumu darījumus, kuros uz naudas līdzekļiem attiecas maksājumu pakalpojumu lietotājam piešķirta kredītlīnija, it īpaši tiešā debeta maksājumu veikšanu, tostarp vienreizēji atļautu tiešā debeta maksājumu veikšanu, maksājumu darījumu izpildi ar maksājumu karti vai līdzīgu mehānismu un kredīta pārvedumu veikšanu, tostarp regulāra maksājuma rīkojumus.

33 Atbilstoši minētās direktīvas 4. panta 5. punktam ar "maksājumu darījumu" tiek saprasta maksātāja, maksātāja vārdā vai maksājuma saņēmēja iniciēta naudas līdzekļu nodošanas, pārskaitīšanas vai izņemšanas darbība neatkarīgi no maksātāja un maksājuma saņēmēja attiecību pamatā esošajiem pienākumiem.

34 No tā izriet, ka tad, ja maksājumu pakalpojumu lietotājs nodod maksājumu iestādes rīcībā naudas līdzekļus un ja šie līdzekļi tiek kreditēti maksājumu kontā, kas ir šīs iestādes rīcībā šī lietotāja vārdā, šīs darbības principā ir jāuzskata par darījumu, kas ir saistīts ar maksājumu konta pārvaldību Direktīvas 2015/2366 4. panta 12. punkta izpratnē, un tātad par maksājumu pakalpojuma daļu tās 4. panta 3. punkta izpratnē.

35 Tomēr šie darījumi nevar zaudēt šādu kvalifikāciju tikai tādēļ, ka naudas līdzekļiem, kas saņemti minētajā maksājumu kontā, tajā pašā vai nākamajā darbdienā nav pievienots maksājuma rīkojums.

36 Protams, ar Direktīvu 2015/2366 maksājumu pakalpojumu sniedzējiem ir noteikti dažādi pienākumi, tostarp attiecībā uz maksājuma uzdevumu izpildes termiņu vai izmantojamajiem atsauces datumiem. It īpaši saskaņā ar Direktīvas 2015/2366 83. panta 1. punktu dalībvalstis pieprasa, lai maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējs nodrošinātu, ka pēc maksājuma uzdevuma saņemšanas, kas notiek saskaņā ar šīs direktīvas 78. pantā paredzētajiem nosacījumiem, maksājumu darījuma summa tiek kreditēta maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzēja kontā vēlākais līdz pirmās nākamās darbdienas beigām, un šo termiņu var pagarināt par vēl vienu darbdienu tādiem maksājumu darījumiem, kas iniciēti, izmantojot papīra dokumentus. Attiecībā uz valutēšanas datumu, kurā maksājumu darījuma summa tiek kreditēta maksājuma saņēmēja kontā, Direktīvas 2015/2366 87. panta 1. punktā ir prasīts, lai šis datums nebūtu vēlāks par tās darbdienas datumu, kurā maksājuma darījuma summa tiek kreditēta maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzēja kontā.

37 Savukārt nevienā šīs direktīvas normām nav ne izslēgts, ka līdzekļi tiek ieskaitīti avansā maksājumu kontā, lai izpildītu turpmākus maksājuma uzdevumus, tostarp vēl nekonkretizētus maksājuma uzdevumus, ne arī noteikts termiņš, kurā pēc tam, kad šāds konts ir kreditēts noteiktā apmērā, šī summa ir jāizmanto maksājumu darījumam.

38 Gluži pretēji, kā ģenerāladvokāts būtībā ir norādījis secinājumu 55. punktā, Direktīva 2015/2366 attiecas uz tādiem maksājumu pakalpojumiem, kuru pienācīgai izpildei ir nepieciešams, lai līdzekļi iepriekš tiktu kreditēti maksājumu kontā, tiem nepievienojot maksājuma uzdevumu.

39 Proti, šīs direktīvas 4. panta 23. punktā ir tieši paredzēta tiešā debeta maksājumu veikšana no maksājumu konta, ko maksājuma saņēmējs ir iniciējis, pamatojoties uz maksātāja tam sniegto piekrišanu. Šāda maksājuma darījuma pienācīga izpilde nozīmē, ka maksātāja maksājumu kontā šim darījumam nepieciešamie līdzekļi ir pieejami iepriekš.

40 Turklāt Direktīvas 2015/2366 10. panta 1. punktā maksājumu iestādēm ir noteikts pienākums saskaņā ar šīs tiesību normas a) un b) apakšpunktā paredzēto kārtību aizsargāt visus naudas līdzekļus, kas ir saņemti vai nu no maksājumu pakalpojumu lietotājiem, vai arī no cita maksājumu pakalpojumu sniedzēja, lai izpildītu maksājumu darījumus. Šīs direktīvas 10. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētie aizsardzības noteikumi tieši attiecas uz situāciju, kurā šie līdzekļi vēl joprojām atrodas maksājumu iestādes rīcībā nākamās darbdienas pēc to saņemšanas maksājumu iestādē darbdienas beigās un vēl nav nodoti maksājuma saņēmējam vai pārskaitīti citam maksājumu pakalpojumu sniedzējam.

41 Šādu interpretāciju apstiprina arī Direktīvas 2015/2366 10. panta 2. punkts. Proti, šī tiesību norma skaidri attiecas uz gadījumu, kad noteikti lietotāja naudas līdzekļi ir jāizmanto turpmākiem maksājumu darījumiem, tostarp tad, ja šādu līdzekļu apmērs ir mainīgs vai nevar tikt noteikts iepriekš.

42 Turklāt apstāklis, ka ar šīs direktīvas 18. panta 4. punktu maksājumu iestādēm ar zināmiem nosacījumiem ir atļauts piešķirt papildu kredītus, diez vai ir cieši saistīts ar pienākumu katram maksājuma rīkojumam pievienot attiecīgo summu pārskaitījumu uz kontu, no kura tiks izpildīts attiecīgais maksājuma rīkojums.

43 Tomēr jāprecizē, ka līdzekļu pārskaitīšana uz maksājumu kontu vienmēr ir jāveic, lai izpildītu maksājuma rīkojumus, neatkarīgi no tā, vai šie rīkojumi jau ir vai vēl nav precizēti. Proti, saskaņā ar Direktīvas 2015/2366 18. panta 2. punktu maksājumu iestādēm, sniedzot vienu vai vairākus maksājumu pakalpojumus, var būt tikai tādi maksājumu konti, kurus izmanto vienīgi maksājumu darījumiem.

44 Turklāt saskaņā ar šīs direktīvas 18. panta 3. punktu naudas līdzekļi, ko maksājumu iestādes saņem no maksājumu pakalpojumu lietotājiem nolūkā sniegt maksājumu pakalpojumus, nav noguldījumi vai citi atmaksājamie naudas līdzekļi Direktīvas 2013/36 9. panta izpratnē vai elektroniskā nauda Direktīvas 2009/110 2. panta 2 punkta izpratnē. Tāpat saskaņā ar tās 18. panta 5. punktu maksājumu iestādes nepieņem šādus noguldījumus vai šādus citus atmaksājamus naudas līdzekļus.

45 No tā izriet, ka, lai izvairītos no naudas līdzekļu saņemšanas darbību pārkvalificēšanas par noguldījumu vai citu atmaksājamu līdzekļu pieņemšanu, konti, kuros šie līdzekļi ir kreditēti, saskaņā ar Direktīvas 2015/2366 4. panta 12. punktu ir jāizmanto vienīgi maksājumu darījumu izpildei.

46 Attiecībā uz pamatlietā aplūkoto darbību iespējamo pārkvalificēšanu par elektroniskās naudas emisiju Direktīvas 2009/110 2. panta 2. punkta izpratnē, kā to ir paredzējusi iesniedzējtiesa un ieteikusi Lietuvas valdība, vispirms jāatgādina, ka jēdziens "elektroniskā nauda" šīs tiesību normas izpratnē ir definēts kā elektroniski, tostarp magnētiski, uzglabāta monetārā vērtība, kas ir prasījums pret emitentu un ko emitē, saņemot naudas līdzekļus maksājumu darījumiem, un ko pieņem fiziska vai juridiska persona, kura nav elektroniskās naudas emitents. Turklāt, ņemot vērā šīs direktīvas 10. pantā noteikto vispārējo aizliegumu šajā ziņā, maksājumu iestādēm nav atļauts emitēt elektronisko naudu.

47 Lai gan ierakstīšana maksājumu kontā arī ir attiecīgās iestādes naudas izteiksmē izteikts prasījums pret tās pakalpojumu, kas sniegti, pretī saņemot naudas līdzekļus, lietotāju, no šīs elektroniskās naudas definīcijas, kas sniegta Direktīvas 2009/110 2. panta 2. punktā, izriet, ka elektroniskās naudas emitēšana atšķiras no vienkāršas ierakstīšanas maksājumu kontā, it īpaši tādēļ, ka, pirms tā tiek izmantota šādam maksājumam, tā ir "jāuzglabā" elektroniskā formā, kas nozīmē, ka tā ir iepriekš emitēta, proti, pārveidota par monetāru aktīvu, kas atšķiras no nodotajiem naudas līdzekļiem, un ka to kā maksāšanas līdzekli pieņem cita fiziska vai juridiska persona, kas nav elektroniskās naudas emitents.

48 Kā ģenerāladvokāts ir uzsvēris secinājumu 66.–69. punktā, lai darbība būtu uzskatāma par "elektroniskās naudas" emitēšanu šīs direktīvas 2. panta 2. punkta izpratnē, vismaz ir nepieciešams, lai starp lietotāju un elektroniskās naudas emitentu pastāvētu līgumiska vienošanās, saskaņā ar kuru šīs puses ir skaidri vienojušās, ka šis emitents emitēs atsevišķu monetāro aktīvu līdz lietotāja pārskaitīto līdzekļu monetārajai vērtībai. Naudas līdzekļu pārskaitīšana un saglabāšana maksājumu kontā, neuzdodot nekavējoties veikt maksājumu darījumus šo līdzekļu vērtībā, nenozīmē, ka maksājumu pakalpojumu lietotājs būtu skaidri vai klusējot devis savu piekrišanu elektroniskās naudas emitēšanai.

49 No lietas materiāliem neizriet, ka *ABC Projektai* dažus naudas līdzekļus, ko tā saņēma, būtu konvertējusi elektroniski, tostarp magnētiski, uzglabātā naudā, ko varētu izmantot klientu tīkls, kas tam brīvprātīgi piekristu. Gluži pretēji, viss liecina par to, ka tie bija maksājumu kontos noguldīti naudas līdzekļi, kas ir izmantojami tikai attiecīgo lietotāju maksājuma uzdevumu izpildei.

50 Turpinot, iesniedzējtiesas nolēmumā minētajam 2019. gada 16. janvāra spriedumam *Paysera LT* (C-389/17, EU:C:2019:25) šajā kontekstā nav tiešas nozīmes. Proti, lietā, kurā tika taisīts šis spriedums, prasītāja pamatlietā bija elektroniskās naudas iestāde un pamatlieta attiecās uz elektroniskās naudas iestāžu pašu kapitāla aprēķināšanas noteikumiem. Taču šajā lietā prasītājai pamatlietā nav šāda statusa, un šķiet, ka tai nekad nav bijis nodoma emitēt elektronisko naudu.

51 Visbeidzot un katrā ziņā, pat ja tiktu pieņemts, ka *ABC Projektai* nav ievērojusi dažas no tiesību aktu prasībām, kas ir piemērojamas saistībā ar maksājuma rīkojumu izpildi, vai ka tā būtu pārkāpusi pamatlietā aplūkotā maksājumu konta pārvaldīšanai piemērojamos līguma noteikumus, tas ne obligāti nozīmētu, ka šī pakalpojumu sniedzēja veiktās darbības ir elektroniskās naudas emisija Direktīvas 2009/110 2. panta 2. punkta izpratnē. Proti, neskarot darījuma pārkvalificēšanu šī sprieduma 44. un 47. punktā minēto iemeslu dēļ, tas, ka maksājumu pakalpojumu sniedzējs neievēro noteiktas reglamentējošas vai līgumiskas prasības, protams, varētu izraisīt tā atbildību, bet šādu pārkāpumu dēļ attiecīgais darījums nebūtu izslēgts no Direktīvas 2015/2366 piemērošanas jomas.

52 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu jāatbild, ka Direktīvas 2015/2366 4. panta 3. punkts un Direktīvas 2009/110 2. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka maksājumu iestādes darbība, kas izpaužas kā naudas līdzekļu saņemšana no maksājumu pakalpojuma lietotāja, kas šiem līdzekļiem nekavējoties nepievieno maksājuma uzdevumu un tādējādi tie paliek pieejami maksājumu kontā – Direktīvas 2015/2366 4. panta 12. punkta izpratnē –, kuru pārvalda šī iestāde, ir šīs maksājumu iestādes sniegts maksājumu pakalpojums Direktīvas 2015/2366 4. panta 3. punkta izpratnē un nav elektroniskās naudas emitēšana Direktīvas 2009/110 2. panta 2. punkta izpratnē.

Par tiesāšanās izdevumiem

53 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/2366 (2015. gada 25. novembris) par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 2002/65/EK, 2009/110/EK un 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010 un atceļ Direktīvu 2007/64/EK, 4. panta 3. punkts un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/110/EK (2009. gada 16. septembris) par elektroniskās naudas iestāžu darbības sākšanu, veikšanu un konsultatīvu uzraudzību, par grozījumiem Direktīvā 2005/60/EK un Direktīvā 2006/48/EK un par Direktīvas 2000/46/EK atcelšanu 2. panta 2. punkts

ir jāinterpretē tādējādi, ka

maksājumu iestādes darbība, kas izpaužas kā naudas līdzekļu saņemšana no maksājumu pakalpojuma lietotāja, kas šiem līdzekļiem nekavējoties nepievieno maksājuma uzdevumu un tādējādi tie paliek pieejami maksājumu kontā – Direktīvas 2015/2366 4. panta 12. punkta izpratnē –, kuru pārvalda šī iestāde, ir šīs maksājumu iestādes sniegts maksājumu pakalpojums Direktīvas 2015/2366 4. panta 3. punkta izpratnē un nav elektroniskās naudas emitēšana Direktīvas 2009/110 2. panta 2. punkta izpratnē.

[Paraksti]